

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Gerard Bieniek

SSA Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa E.(...) S.A. w P.

przeciwko Gminie P.

z udziałem interwenienta ubocznego Koncernu Energetycznego E.(...) S.A. w G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 5 września 2008 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 27 listopada 2007 r., sygn. akt VI ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2007 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 373 k.p.c. odrzucił apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 24 października 2006 r. albowiem w wyznaczonym terminie nie został usunięty brak formalny apelacji przez złożenie statutu Miejskiego Zarządu Dróg w P., który to statut miał stanowić podstawę umocowania dla Dyrektora Miejskiego Zarządu Dróg w P. do występowania w imieniu pozwanej i udzielania pełnomocnictw procesowych, w tym pełnomocnikowi, który sporządził i wniósł apelację w imieniu pozwanej. Pismo procesowe, do którego został załączony statut Miejskiego Zarządu Dróg w P. oraz pełnomocnictwo udzielone Dyrektorowi Miejskiego Zarządu Dróg w P. przez Prezydenta

Miasta P., zostało nadane przez pozwaną w urzędzie pocztowym już po upływie 7 dniowego terminu wyznaczonego do uzupełnienia braku formalnego apelacji.

W zażaleniu na to postanowienie pozwana wnosząc o jego uchylenie podniosła, że statut, do złożenia którego Sąd zobowiązał pełnomocnika pozwanej, jest aktem prawa miejscowego, został nadany uchwałą Rady Miasta P. z dnia 22 listopada 2005 r. na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8.03.1990 r. i na podstawie przepisów zawartych w ustawie z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa (...), w którym opublikowano również późniejszą zmianę tego statutu dokonaną uchwałą Rady Miasta P. nr (...). Dlatego brak było oparcia w przepisach prawa i sprzecznym z zasadą „sąd zna prawo” żądanie Sądu Apelacyjnego – w trybie art. 373 k.c. - by strona pozwana dostarczyła akt prawa miejscowego, który został opublikowany w sposób prawem przewidziany, jest powszechnie dostępny i stanowi element systemu prawnego jako całości. Tym samym bezzasadne było odrzucenie apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 89 § 1 k.p.c. pełnomocnictwo powinno zostać złożone przy pierwszej czynności procesowej podjętej przez pełnomocnika procesowego. Dołączenie dokumentu w postaci pełnomocnictwa procesowego według art. 126 § 3 k.p.c. jest elementem formalnym pisma procesowego, w tym więc także, z uwagi na przepis art. 368 § 1 k.p.c., apelacji. W aktach sprawy znajduje się dokument w postaci pełnomocnictwa procesowego - dla radcy prawnego, który w imieniu pozwanej sporządził i wniósł apelację - podpisaną przez Dyrektora Miejskiego Zarządu Dróg w P., którego umocowanie do działania za pozwaną, wynikało z innego pisemnego pełnomocnictwa udzielonego przez Prezydenta Miasta P. z dnia 11.09.2004 r., znajdującego się w aktach sprawy i załączonego ponownie do pisma procesowego pozwanej nadesłanego w wykonaniu wezwania Sądu Apelacyjnego do uzupełnienia braków formalnych apelacji. Z treści tego ostatniego pełnomocnictwa wynika, że Dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg w P. jest upoważniony do reprezentowania Miasta P. w zakresie „statutowej działalności jednostki – Miejskiego Zarządu Dróg w P.”. Analiza treści wymienionych wyżej pełnomocnictw uzasadnia wnioski, że ustalenie zakresu umocowania Dyrektora Miejskiego Zarządu Dróg w P. do reprezentowania pozwanej, a tym samym jego umocowania do ustanowienia w sprawie w imieniu pozwanej innego pełnomocnika procesowego, wymagało przedstawienia także statutu Miejskiego

Zarządu Dróg w P., który określał zakres statutowej działalności tej jednostki. W sytuacji, gdy treść dokumentu zawierającego pełnomocnictwo procesowe zawiera określenia odwołujące się do treści bądź zdefiniowane w innym dokumencie, bez uwzględnienia którego nie można ustalić zakresu umocowania pełnomocnika do reprezentowania strony, pełnomocnik procesowy jest zobowiązany do przedstawienia wraz z pełnomocnictwem procesowym także tego innego dokumentu, a jego brak uzasadnia wezwanie strony do uzupełnienia braku formalnego pisma procesowego. Przepis art. 89 § 1 k.p.c. obejmuje bowiem obowiązek pełnomocnika procesowego należytego wykazania jego umocowania do reprezentowania strony w procesie w sposób umożliwiający sądowi dokonanie pełnej kontroli prawidłowości tego umocowania.

Obowiązku złożenia przez pozwaną statutu Miejskiego Zarządu Dróg w P. nie uchylało to, że statut ten wraz z późniejszą jego zmianą, został opublikowany w dzienniku urzędowym województwa jako akta prawa miejscowego. Nie kwestionując tego, że obowiązkiem sądu jest znać i stosować prawo z urzędu, należy mieć na uwadze przepis zawarty w art. 87 ust. 2 Konstytucji RP, według którego akty prawa miejscowego są jedynie źródłem powszechnie obowiązującego prawa. Pojęcie „powszechnie obowiązującego prawa” nie zostało w Konstytucji zdefiniowane. Powszechnie w doktrynie oraz orzecznictwie, w tym sądów administracyjnych dotyczącym przepisów o aktach prawa miejscowego, przyjmuje się, że przez normy prawne powszechnie obowiązujące należy rozumieć normy o charakterze abstrakcyjnym i generalnym, których adresatami są nie tylko podmioty wewnętrznie podporządkowane organom gminy (por. wyrok NSA w Warszawie z dnia 18.07.2006 r. I OSK 669/06, niepubl., wyrok NSA w Warszawie z 12.10.2005 r., II OSK 134/05, ONSAiWSA 2006/5/137, wyrok NSA w Warszawie z dnia 05.04.2002 r. I SA 2160/01, niepubl., wyrok WSA w Lublinie z dnia 7.12.2006 r., III S.A./Lu 430/06, niepubl.). Statut zakładu budżetowego gminy, w części regulującym zakres zadań tej jednostki, nie zawierał norm o charakterze abstrakcyjnym i generalnym, adresowanych także do podmiotów nie podporządkowanych organom gminy, a w konsekwencji, nie stanowił powszechnie obowiązującego prawa, o którym mowa w art. 87 ust. 2 Konstytucji RP, które sąd miał obowiązek znać i stosować.

Biorąc powyższe pod uwagę publikacja w dzienniku urzędowym województwa uchwał Rady Miasta P. zawierających statut oraz jego zmianę, Miejskiego Zarządu Dróg w P., nie zwalniała pozwaną od obowiązku przedłożenia tego statutu Sądowi Apelacyjnemu na jego żądanie, jeżeli treść tego statutu była niezbędna do usunięcia braku formalnego apelacji tj. określenia zakresu umocowania kierownika Miejskiego

Zarządu Dróg w P., który podpisał w imieniu pozwanej pełnomocnictwo procesowe dla radcy prawnego, który sporządził i wniósł apelację. Tym samym nie był zasadny zarzut zawarty w zażaleniu, że żądanie przez Sąd Apelacyjny usunięcia braku formalnego apelacji w postaci statutu Miejskiego Zarządu Dróg w P., było pozbawione podstawy prawnej. Odrzucenie przez Sąd Apelacyjny apelacji, których braków pozwana w wyznaczonym terminie nie uzupełniła, było więc uzasadnione w świetle art. 373 k.p.c.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.